

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 18. De Gratia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

DEI: captivitatē sub Diabolo: crudelitatem hominum
 alios homines: inimicitiam & rebellionem bestiarum: omnia denique mala à cælo, terra, mari provenientia
 pœnam & effectum peccati originalis; uti tum ex communibus
 SS. Patrum & Theologorum, imò & Ethnicorum
 sensu probat Bellarminus l. c. c. 14. Contraria est
 Pelagianorum docentium concupiscentiam neutiquam
 lam, sed bonum quoddam naturale esse; Item sectariorum
 nostri temporis, qui etiam amissionem liberi arbitrii
 firatē ad peccandum, dubitationem aut desperationem
 salute inter effectus peccati originalis numerant.

§. XVIII.

De Gratia.

I. Pro meliori intelligentia eorum, quæ dicentur
 to hoc paragrafo, notandum est 1. Gratia (quæ
 Augustinum ex eo, quòd gratis detur, nomen accepit)
 esse notiones seu significationes; nam 1. in ampliori
 gnificatione sumitur pro quocunque beneficio, sive
 sive supernaturali; quo sensu eam S. Augustinus in
 cepit, dum dixit: *Quandam non improbanda rationem
 gratiâ DEI, quâ creati sumus, & de hoc tanto benefi-
 cius agere debemus. Vnde merito & ista gratia dici debet
 non precedentium aliquorum operum meritis, sed gratia
 bonitate donata est.* 2. Accipitur in strictiori signifi-
 pro solis beneficiis supernaturalibus, sive ex merito
 sive ex sola liberalitate DEI collatis, qualis est ea,
 primo Adamo, tum secundo, id est, Christo collata.
 Tandem strictissimè & propriè accipitur pro beneficiis
 naturalibus ex merito Christi collatis, de qua S. Paulus
 Rom. 3. locutus est, dum dixit: *Iustificati gratia per
 ipsius per redemptionem, quæ est in Christo IESU.*

II. Notandum 2. Gratiam posterioribus modis
 ptam præter alias divisiones, de quibus ex instituto
 in materia de gratia agunt, dividi præcipuè in habitum
 actualem. Illa est habitus quidem permanens & actus
 sus, per quem homo DEO gratus efficitur; ista est
 dam & auxilium DEI, quo homo ad Operationes

ram ipsius aliquo modo superant, eliciendas adjuvatur, & subdividitur in *excitans* (quod nihil aliud est, quam illustrationes divinæ ad bene operandum excitantes) & *adjuvans*, cujus nomine cooperatio ac protectio divina intelligitur. Et præterea etiam in *efficacem*, quæ infallibiliter est habitura effectum; & *sufficientem*, quæ possit homo bene agere, licet re ipsa id non facturus sit. His notatis de Gratia sic accepta & divisa sequentia dogmata tradit Catholica fides.

III. Primum dogma est, verè dari habitum aliquem supernaturalem à DEO infusum, quo anima exornetur, & perficiatur, atque adeò justa, Deoque grata & accepta reddatur. Sic enim & Concilium Tridentinum Sess. 6. c. 6. & communiter Theologi docent. Ipsaque S. Scriptura ad Rom. c. 5. satis indicat, dum ait, *Carnatem DEI diffusam esse in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis*. Sed & ipsa ratio dicitur, ad hoc, ut homo opera supernaturalia operari possit, formam in eo supernaturalem esse debere; uti clarè docet S. Dionysius Areopagita l. de Eccl. Hier. c. 2. p. 1. dum ait, non posse hominem divina operari, nisi divinum quendam statum ante recipiat; quemadmodum nec humana opera facere valemus, nisi homines simus. Contrarium tamen docent Calvinus & Kemnitius, & alii negantes hominem per ejusmodi gratiam inhærentem justificari.

IV. Secundum dogma est, necessariò admittendam esse divisionem gratiæ actualis in efficacem, & sufficientem duntaxat; sic enim manifestè colligitur ex S. Scriptura passim asserente, sufficiens aliquos habuisse auxilium, qui tamen re ipsa non sunt conversi; & prædestinatos aliquos esse ab æterno à DEO, quæ omnia salvari non possent sine memorata divisione. Negant tamen illius necessitatem partim Calvinus contendens omnem motionem DEI efficacem esse; partim Pelagiani, volentes nullam aliam dari gratiam præter libitum arbitrium, utpote quod se solo sit sufficiens ad salutem obtinendam.

V. Tertium dogma est, quamvis gratia sufficiens omnibus detur, prædestinationis tamen divinæ (quæ nihil aliud quam providentia DEI, quæ certi homines ex massa peccationis misericorditer selecti per infallibilia media in vitam æternam diriguatur) nullam rationem ex parte nostri dari;

dari; sic enim passim S. Scriptura insinuat, dum quosdam gratia electos esse ad regnum cœlorum. Sed & ipsa traditio ecclesiastica confirmat, cum, teste Bellarmino l. 2. c. 11. omnes omnino Patres post Pelagii hæresin exortam idiplum docuerint; & verò etiam ipsa ratio accedat, quæ hoc ipso, quod S. Scriptura, fidem esse donum DEI dicat, & sine fide neminem salvari posse affirmet, rectè concludit, nullam prædestinationis huius ex parte hominis causam dari. Contraria tamen huic dogmati est hæresis Pelagianorum volentium gratiam, atque adeò etiam prædestinationem secundum merita nostra dari.

§. XIX.

De libero arbitrio.

I. Per liberum arbitrium hoc loco cum S. Thoma apud Bellarminum l. 3. de grat. c. 3. intelligitur libera potestas hominis, quæ ad finem conducunt, unum præ alio eligendi, aut unum aut idem acceptandi, vel pro arbitrio respuendi, inobediæ naturæ ad magnam DEI gloriam attributa. de quo libero arbitrio sequentia dogmata proponit Catholica fides.

II. Primum dogma est, ad liberum arbitrium non tantum libertatem à coactione, sed etiam à necessitate respiciendam sic enim in primis clarè indicavit Siracides c. 15. dicens *DEVS reliquit hominem in manu consilii sui. Apposuit tibi spiritum & aquam, ad quod volueris, porriges manum.* Deinde ipsi SS. Patres & Theologi, & merito: ut aliàs sequeretur in somniantibus quoque, furiosis, pueris, & pecoribus posse esse liberum arbitrium, cum & hæc scriptura ferantur ad pabulum. Contraria hæresis est Buceri & Calvinianorum volentium, solam libertatem à coactione sufficere ad liberum arbitrium.

III. Secundum dogma est, descriptum liberum arbitrium verè etiam in DEO reperiri, uti passim S. Scriptura testatur, & maximè Ps. 113. *Omnia, quacunque voluit, fecit.* Hæc tamen dogmati contradicunt Lutherus & Calvinus cum seculis volentes DEVM necessariò agere, quidquid agerent.

IV. Tertium dogma est, posse hominem solâ liberum arbitrii virtute opera naturalia & civilia perficere. Sic enim